

Kraków - Warszawa - Lwów - Poznań - Katowice.

JEDNOŚĆ

Cena numeru 35 gr.

BEZPARTYJNE PISMO PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH.
WYCHODZI I I 15 KAZDEGO MIESIĄCA.

Prez. kwart. 2 50 zł.

Konto czekowe P. K. O. 404,983.

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ulica Pawła I. 3. I. p. m. 5.

Konto czekowe P. K. O. 404,983.

Strawnością i sprawiedliwością państwa i narody żyją, bezrządem i niemiłostką — państwa i narody upadają.

Treść nr 21: Nabyte prawa emerytów uważamy za nietykalne. — Przypomnienie i wyjaśnienie. — Komunikaty centralnej organizacji z Warszawy. — Z chwili. — Dlaczego zapomniano o podatku od zbytku. — Nowy kwiatek z niwy emerytalnej. — Czy nie za dużo tych wyjazdów za granicę?

Na rzecz skarbu państwa muszą ponieść wszyscy równe ofiary!

„Niech śmiało, ale obiektywnie wskazuje na błędy, niech dopomóż rządowi w woli szanowania grosza publicznego, niech współdziała w wypełnieniu nadużyć i lichwy, niech wie, że pieniądze złożony w solidnym banku pracuje gospodarczo, niech rozumie, że złoto oddane do Banku Polskiego, to mnożenie sił gospodarczych i politycznych państwa. Niech pamięta, że dobre i solidne, pracowite i rozumne społeczeństwo ma zawsze dobry i rozumny rząd”.

W myśl wyżej zacytowanych słów p. wicepremiera i ministra skarbu, inż. E. Kwiatkowskiego, abieramy szereg uwag i wniosków, nadsyłanych masowo do naszej redakcji. Są między niemi uwagi trafne i myśli głębokie, są jednak i pomysły radykalne o posmaku demagogicznym.

Zbieramy je w pewną całość i kolejno zamieszczamy w dalszych artykułach.

Przeżywamy widocznie bardzo ciężki okres, skoro p. minister skarbu nałożył na wyczerpany świąt pracowniczy ciężar 157 milionów złotych.

Jest to ofiara ponad siły, wyczerpanego kilkakrotnymi obniżkami, świata pracowniczego.

Jeśli jednak zaszła konieczność przeprowadzenia tak bolesnej operacji na urzędnikach państwowych, samorządowych i t. d., to jest rzeczą słuszną i sprawiedliwą, by do takich samych ofiar pociągnąć bezwzględnie wszystkich obywateli, odpowiednio do ich położenia materialnego. analogicznie, jak to uczyniono z pracownikami państwowymi, samorządowymi i t. d.

może nie duży, ale pod względem moralnym i wprost przeogromny.

Rozwiązać kartele!

W okresie ratowania budżetu należy raz skończyć z kartelami, które bezkarnie śrubują ceny, uprawiając istny rozboj.

Jeśli chodzi o niższe cenę wyrobów przemysłowych, to uważamy ją za jeden z najważniejszych warunków przetrzymania nadchodzących ciężkich i przełomowych chwil.

Państwo na tem netylko nie straci, ale zyskiem ekonomistów zarobi, gdyż zostanie uruchomiony szereg warsztatów pracy, którym kartele płacą dobre za to, że nie pracują (vide kartel drożdżowy).

System uprawiany przez raubritterów kartelowych zyskał słuszny tytuł „Ekonomii cyników”, bo za sztukę wyrubowania cen każą sobie suto płacić.

Stwierdza to „Polska Zbrojna” pisząc, że jedna skartelizowana gałąź przemysłu (odnosi się to do skartelizowanego przemysłu cukrowego) liczy tylko 450 przeseów, wiceprezesów, członków rad nadzorczych, którzy w r. 1934 tytułem stałych pensji pobrali 5,864.762 zł., zaś tytułem tantiem i prowizji drugie tyle, co oczywiście musi wpływać na podrożenie kosztów produkcji, a tem samem i na wyższe cen wyrobów.

O manipulacjach tych „rycerzy przemysłu” wypowiedziała się bez ogródek w niedzielnym numerze „Gazeta Polska”, określając je, jako ekonomię cyników, gdyż — jak czytamy tam — „wielkie dotychczasowe oświadczenia o niższych cen, pochodzące od zorganizowanych przemysłowców, były najwzwyż nieczestnym wprowadzaniem w błąd opinii społeczeństwa i rządu”.

W twardej tych słowach mamy rozwiązanie zagadkę, dlaczego wciąż tak drogi jest węgiewielki cukier i t. d.

Maksymalne pobory ograniczyć do 1500 zł.

Jest spora liczba ludzi w Polsce na stanowiskach dyrektorów banków, przedsiębiorstw, karteli, jakoteż na stanowiskach państwowych, których pensje i dochody dochodzą do wysokości kilku, a czasami kilkunastu tysięcy złotych na miesiąc.

W czasach normalnych moimaby takie rzeczy zniesić. Ale w czasach tak ważnych, jak chwila obecna, kiedy każdy o najskromniejszych poborach (ponad 100 zł.) musi ponieść ofiary, winni ponieść analogicznie ofiary i ci, którzy są uprzywilejowani, a na których patrzą zawistnem okiem biedacy, niedzisie i bezrobotni.

Kapitałistyczni obrobcy uprzywilejowanych egzekurują, że wprowadzone tu oszczęd-

ności nie dadzą poważniejszego źródła dochodu. Tak to prawda, ale o krótkim oddechu i długiej zadyszce.

Tam, gdzie chodzi o przyszłość i los Rzeczypospolitej, która jest wspólnem dobrem powszechnem, można, na przeciąg dwu lat, przeznaczonych dla świata pracy, ograniczyć granicę maksymalnej pensji do wysokości 1500 zł. u tych wszystkich uprzywilejowanych, którzy nie zaznali nigdy uczucia niedostatku.

Wszak chodzi tu o ratowanie równowagi budżetu i o skarb państwa, do którego winne te nadwyżki, ponad wyżej wymienioną kwotę, wpływają jako dalsza nadwyżczajna.

Byłby to zysk pod względem materialnym

Z nowym rokiem rozszerzyliśmy Samopomoc lekarską przez wprowadzenie diatermii, czynnej codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 9-tej do 15-tej.

GABINET DENTYSTYCZNY

urządzony według najnowszych wymogów dla pracowników państwowych, emerytów i ich rodzin oraz wdów, sierot, otwarty codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 14-tej do 19-tej, mieści się w gmachu województwa Rzeszowa 22 w parterze na prawo drzwi Nr. 12.

Tamże diatermia, lampy kwarcowe, oraz solux, od godziny 9-tej do 15-tej.

według ordynacji państwowej pomocy lekarskiej.

SAMOPOMOC URZĘDNICZA.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Nabyte prawa emerytów uważamy za nietykalne.

Redakcja nasza otrzymała z miarodajnego źródła wiadomość, jakoby w związku z wprowadzeniem nadzwyczajnego opodatkowania pensji urzędników, rozpatrywano projekt pociągnięcia do świadczeń emerytalnych, a to PRZEZ ZREDUKOWANIE CZASU SŁUŻBY ZABORCZEJ O 25%.

Trudno nam wprost uwierzyć w istnienie tendencji skłaniającej jedną cwałującą służbę spędzoną w służbie zaborczej, zwłaszcza, że lata te były kilkakrotnie WERYFIKOWANE, do wysługi dla POLICZONE, no i co uważamy za najwłaściwsze ZAPLACONE, gdyż każdemu pociągano przy wypłacie poborów na FUNDUSZ EMERYTALNY.

Wiemy również, że po wojnie światowej, drogą układów między państwowych nastąpiło rozliczenie między rządami państw zainteresowanych, oraz, że państwa sukcesyjne, w tym wypadku Polska, przyjęła na swój rachunek nietylko kwarę, przypadającą z tego tytułu na rzecz skarbu państwa, ale rzecz oczywista także i obowiązek wypłaty emerytur, na podstawie obowiązujących ustaw, uposażeń wojennych.

Wiemy, że wysokość tych emerytur ulegała różnym wahaniom, w związku ze stanem skarbu państwa, ale nie spotkaliśmy się nigdzie dotychczas

zasz, w tem, by skrócono jakikolwiek procent z lat wysłużonych, opłaconych i wliczonych do emerytur, na podstawie obowiązujących ustaw.

POD WZGLĘDEM PRAWNYM UWAZAMY OBIĘGAJĄCE WERSJE ZA NIEMOŻLIWE, — GDYŻ ŻYMI, jak głoszą czynniki miarodajne, W OKRESIE POSZANOWANIA PRAWA, A PRAWO PODOBNEGO PRZEKREŚLENIA NABYTYCH PRAW, Z DZIAŁANIEM WSTECZ, NIE PRZEWIDUJE, I DLATEGO NABYTE PRAWA EMERYTOWE, UWAZAMY ZA NIETYKALNE.

Takby się przedstawiało, zdaniem naszym, strona PRAWNA, przyczem nie można, a nawet nie wolno zapominać i o stronie MORALNEJ. Przecież Polacy w służbie zaborczej byli PIONIERAMI POLSKOŚCI W OKRESIE ZABORÓW, bardzo często byli NARAŻENI NA SZYKANY, BRAK AWANSÓW Z POLITYCZNYCH WZGLĘDÓW, lub WPROST PRZEŚLADOWANIA.

WPROST NIEPODOBNA, WPROST NIEPODOBNA, BY CZĘŚĆ TYCH LAT, SPEDZONYCH NA POSTĘPUNKU W OBRONIE POLSKOŚCI, MIAŁA BYĆ PRZEKREŚLONA.

W rzecz taką nie wierzymy, bo wierzyć nie możemy.

MEMORJAŁ

POLSKIEGO ZWIĄZKU EMERYTÓW, INWALIDÓW, WÓDÓW I SIEROŃ KOLEJ W KRAKOWIE W SPRAWIE ZAMIERZONEJ OBNIŻKI POBORÓW I DALSZEGO UKROCZENIA NABYTYCH PRAW, PRZEDŁOŻONY CZYNNIKOM MIARODAJNYM W WARSZAWIE.

Błędna i krzywdząca interpretacja.

Już w 1932 r., gdy Pan Wiceminister Skarbu Starzyński udułował w Sejmie, że pełna 100% emerytura wynosi 92 procent i to dlatego, że pracownik w służbie opłaca 8% wkładki emerytalnej i otrzymuje 92 proc. poborów, a emeryt nie może otrzymywać więcej, jak to co otrzymywał, pozostając w służbie czynnej, wówczas podpisany Związek wystąpił przeciwko podobnemu twierdzeniu, a tysiące emerytów, wódów i sierot wzięło reksus, do przełożonych Dyrekcji Okręgowych, które lata całe pozostawały bez odpowiedzi. A w międzyczasie koszt skargi do N. T. A. wzrosły w tak potworny sposób, że żaden emeryt ani wdowa nie może sobie pozwolić wytoczyć skargę przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym.

Ciosy ponad siły.

Wkoien pozwala sobie podpisany Związek zwrócić uwagę Wysockiego Rządu, że począwszy od 1932 r. pocięli emerytów, wódów i sierot tak ogromne kłaski, że wielu z nich w nowo wydanych ustawach emerytalnych, że obecnie nie są w stanie ponieść dalszych ofiar, większych od pracowników w czynnej służbie i proszą, by Wysocki Rząd zaniechał zamiaru ukroczenia resztek nabytych praw, gdyż wykonanie projektu małoby w rażącej sprzeczności z postanowieniami Konwencji wiedeńskiej, a w interesie Państwa Polskiego jest właśnie przestrzeganie umów międzynarodowych.

K r a k ó w, dnia 15. listopada 1935 r.
Polski Związek Emerytów, Inwalidów, Wódów i Sierot w Krakowie.
Sekretarz: M. Rutkiewicz Prezes: Mgr. Oplinski.

Wpłacano składki.

Podpisany Związek nie może również uwierzyć, aby można było utrącić część lat wysłużonych przez pracowników, będąc w służbie zaborczej, wpłacali wkłady do funduszu pensyjnego, uzupełniane przez rząd austriacki wkładami w tej samej wysokości.

Uwierzyć w to tem trudniej, aby Państwo Polskie obecnie ukroczyć prawa nabyte w służbie zaborczej, że na podstawie układu w St. Germain i Konwencji wiedeńskiej Skarb Państwa Polskiego wzięł na siebie obowiązek wykonania zobowiązań, wypływających z objęcia tych majątków.

Przypomnienie i wyjaśnienie.

W dniu 2-go czerwca 1919 r. nasz Wódz Naczelny wydał następujący rozkaz: „Walcząc od 6-ciu miesięcy ramię przy ramię, zawarliśmy odczyn Wódzka Polskiego, czy to powstałe z Legionów Polskich, czy z oficerów i żołnierzy byłych armii państw zaborczych, ścisle krwi i trudami wojennymi przypieczetowane braterstwem broni. Tak, jak im jeden cel przysięga i jeden rozkaz prowadzi: Wola Narodu i Obrona Ojczyzny, tak też stali się oni jednolitem Wojskiem Polskiem. Właśnie z tego powodu, że walczyliśmy i zwyciężyliśmy, zaczęliśmy jednolity, dając wyraz woli całego Wojska do zatarcia różnic, nakazując wszystkim oficerom i żołnierzom Wojska Polskiego należność odznaki, noszonej dotychczas na koleniaku przez formacje Legionów Polskich. — Niech ten historyczny znak, którego świętą tradycję podjęli Legiony, stanie się od dziś odznaką całego wojska polskiego”. — W październiku zaś tego samego roku w dzień święta legionowego Naczelny Wódz m. in. tak przemówił: „Pierwszy akt życia skończony — Legiony przeszły do historii. Legiony jako takie umarły, niema już bowiem różnic. Wszyscy jesteśmy sobie równi”.

później, jak dotkliwie odczuja go pułkownicy i generalowie spensjonowani jeszcze przed dniem 1. kwietnia 1934 r. A przecież wszyscy służyliśmy jednej i tej samej sprawie i pełniłymi wszyscy jedno i te same obowiązki, oraz — jak powiedział nasz Wódz Naczelny przy sposobności wprowadzenia w życie orderu Virtuti Militari: „Wszyscy przywieźliśmy w morderstwie żołnierza musielimy chodzić pod rękę, jak z damą swego serca, że śmiercią”. Wydając zaś w imieniu Rady Obrony Państwa w pierwszych dniach sierpnia 1920 roku rozkaz do wojska m. in. nasz Wódz Naczelny tak oznajmił: „Przygotujcie się wszystko, aby ci z Was, którzy wrócą z wojny na zdrowie stanęli w służbie rycerskiej i z utraconą zdolnością do pracy — mieli być spokojni i zapewnieni. My, przecież, staliśmy wszyscy na wojnie nasze zdrowie i sierotom nasze życie w uporczywej i uciążliwej walce o wolność i honor Ojczyzny. Więcej z jakiej przyczyny pobierają starsi emerytowani pułkownicy i generalowie uposażenia grubo niższe, aniżeli się należało według obecnych norm w służbie czynnej?”

Wreszcie, jak mamy rozumieć zapowiadane zamierzenia Rządu, idące m. in. w kierunku ustalenia górnej maksymalnej granicy uposażeń emerytalnych oraz w kierunku rewizji pociągnięcia lat służby zaborczej do emerytur. Nasze pensje bowiem nie są ani darem łaski, ani darem charytatywnym, mimo, iż w poprzednim sejmie naszym pewien posłowie ochrzcił je tem mianem.

A teraz jeszcze jedno wyjaśnienie! Autor wstępnego artykułu „Jedność” z dnia 1. listopada 1935 r. m. in. podkreślił, jakoby wielu emerytów wojennych, przez pułkowników emerytów, — odmija posady w magistratach, czy instytucjach finansowych, przedsiębiorstwach itd., otrzymując pokasne uposażenia. Służną też uwagę muszę jednak uzupełnić w tym kierunku, iż inkryminowanych posad nie zajmują emerytowani pułkownicy i generalowie, pochodzący z b. armii zaborczej, co zaś tych zwyczajnie uprzywilejowanych, a czasami mało wartościowych ludzi, zajmujących posady w państwowych i samorządowych instytucjach, to z szeregu tych ludzi stoja wyłącznie tak zwani czwartobrydżacy, pomiędzy którymi emerytowanych pułkowników i generalów, pochodzących z b. armii zaborczej, również nie znajdziemy.

Warszawa w listopadzie 1935 r.

Stanisław Spingwald.

KATOWICE.

Solidaryzujemy się wszyscy z uchwałami śląskiego świata pracy.

W Katowicach odbyła się międzywzrostowa konferencja przedstawicieli organizacji urzędniczych i funkcyjistów państwowych oraz samorządowych z terenu województwa śląskiego. — Przedstawiciele Zjednoczenia Kolejowego Polskich — okręgu Katowice, Związku Urzędników Państwowych, Samorządowych i Komunikacyjnych Woj. Śl. w Katowicach, Zw. Zrzeszeń Urzędników i Pracowników Komunalnych Woj. Śl. Śląskiego, Zw. Naukowców Polskiego okręgu Śl. Związku Pracowników Poczty, Telegrafów i Telefonów okr. Śl. Stowarzyszenia Urzędników Sądowych i Prokuratorów Apelacji Katowickiej, oraz Oddziału Zjednoczonego Zw. Zaw. Pracowników Obiektów Społecznych w Chorzowie, po stwierdzeniu postępującej pauperizacji świata urzędniczego, idąc jednakoż za apelem Premiera o współprace społeczeństwa z Rządem wypowiedzieli się za większym opodatkowaniem wysokości uposażeń i wygóranych dochodów, jak również za wydatnym zredukowaniem dodatków reprezentacyjnych, funkcyjnych itp. — Wypowiedzieli się Skarbnik Państwa, wzywając do podjęcia kolejnych oszczędności na wydatkach rzeczowych Państwa, użyciem wszelkich środków służących Rządowi do dyspozycji w kierunku obniżenia liczby dotąd sztywnych cen, jak: kartelowych, monopolowych, cen gazu, prądu elektrycznego, opału — dalej ratując osobowości i warunków itp. celem doprowadzenia do ożywienia życia gospodarczego, bezwzględnie zaniechaniem przenoszenia urzędników w silę wieku na emerytalność, co tylko niepotrzebnie powiększa wydatki Państwa, oraz za powołaniem do służby tych emerytów, których powodem przeniesienia w stan spoczynku nie była utrata zdolności do pełnienia służby, zaniechaniem wypłacania z funduszu publicznych podwójnych wynagrodzeń, np. jednego tytułu emerytury, a drugiego za służbę czynną, za zredukowaniem wszystkich nakładów, których meżowie posiadają wystarczające dochody na utrzymanie rodziny, a których kwalifikacje nie uzasadniają robienia wydatków, za gruntowną rewizją gospodarki przedsiębiorstw państwowych.

Warszawa.

Komunikat

Reprezentacji zawodowej pracowników państwowych.

SPRAWOZDANIE Z AUDIENCJI U PANA PREMIERA.

W dniu 31-go października 1935 r. delegacja Reprezentacji Zawodowej Pracowników Państwowych w osobach: Fr. Steniewicza, P. Nowakowskiego i T. Domańskiego została przyjęta na dłuższą audiencję przez p. Premiera Kościalskiego.

Delegacja przedstawiała Słowiowi Rządu obecny ciężki stan materialny pracowników państwowych i emerytów, oraz niepokoje, jakich wśród nich wywołała zapowiedź obniżenia uposażeń, prosiąc o poddanie rewizji stanowiska Rządu odnośnie do wprowadzenia podatku nadzwyczajnego od uposażeń pracowników państwowych.

Wskazała wśród pracowników państwowych w skuteczność i celowość tego rodzaju oszczędności — oświadczając delegacja — została po wieloletnim doświadczeniu poważnie zachwiana, gdyż kilkakrotnie obniżki uposażeń, czynione pod hasłem zrównoważenia budżetu, nie daly spodziewanych rezultatów.

P. Premier Kościalski oświadczył delegacji, że jego zasadniczy stosunek do obniżki uposażeń jest zdecydowanie negatywny i że decyzja wprowadzenia podatku nadzwyczajnego od uposażeń urzędników została powzięta przez Rząd po głębokim rozważeniu sytuacji finansowej Państwa, jako jedynej możliwej drogi do zrównoważenia budżetu i utrzymania stałości waluty, a tem samem i realnej wartości plac pracowniczych. P. Premier podkreślił, że zdaje sobie bardzo dokładnie sprawę z obecnego położenia pra-

cowników państwowych, w szczególności średnich i niższych grup i dlatego Rząd przy ustalaniu norm podatku będzie kierował się przede wszystkim chęcią sprawiedliwego rozłożenia tego podatku w zależności od wysokości uposażeń.

P. Premier z całym namysłem zaznaczył, że dołoży wszelkich starań, by najniższe grupy uposażeń były zwolnione od podatku, a jeśli to będzie w całości niemożliwe, to progresa będzie tak rozciągnięta, by przynajmniej pracownicy najniższe uposażeni byli obciążeni minimalnymi kwotami. P. Premier przyrzekł delegacji, że przed powzięciem ostatecznej decyzji sprawa ta będzie poddana głębokiemu rozważeniu.

Audiencja została zakończona gorącym apelem p. Premiera do ogółu pracowników państwowych o rzetelną współpracę w zakresie zamierzonych przez Rząd akcji oszczędnościowej w gospodarce górnym publicznym, oraz zapewnieniem, że nakładany obecnie podatek będzie w miarę poprawy sytuacji gospodarczej, likwidowany stopniowo, poczynając od najniższych grup uposażeń, przyczem daniem Rządu będzie przeprowadzać tak oszczędności budżetowe, by okres obciążenia pracowników państwowych trwał możliwie krótko. Jednocześnie p. Premier wyraził przekonanie, że cały szereg zarządzeń, mających na celu obniżenie kosztów utrzymania, jak obniżenie komornego, da pewne wyrównanie obniżki uposażeń.

Sprawozdanie z audencji o p. Ministra Skarbu.

W dniu 2-go b. m. delegacja Centralnej Rady Pracowniczej w osobach: p. R. Krukowskiego, Fr. Steniewicza, p. W. Szepeńskiego, inż. W. Dziekońskiego i T. Domańskiego została przyjęta przez p. wicepremiera i ministra skarbu Eugenjusza Kwiatkowskiego.

Na audycji, trwającej ponad dwie godziny, delegacja poruszyła i omówiła następujące zagadnienia:

- 1) podatku nadzwyczajnego od uposażeń pracowników państwowych i emerytów;
- 2) podatku do podatku od uposażeń pracowników samorządowych i prywatnych;
- 3) obniżki komornego i cen artykułów skartelizowanych;
- 4) reformy ustawy emerytalnej;
- 5) reformy ubezpieczeń społecznych, oraz
- 6) odłudzenia pracowników państwowych.

Delegacja oświadczyła się przeciw obniżce uposażeń i emerytur, w motywach zaś swego stanowiska w tej sprawie podkreśliła, że dotychczasowe ciężkie ofiary pracowników nie przyniosły żadnych wyników gospodarczych. P. Minister Kwiatkowski w dłuższym wywodzie rozwinął podstawowe przesłanki planu gospodarczego Rządu, którego zasadniczym elementem jest konieczność natychmiastowego zrównoważenia budżetu Państwa, jako podstawy do dalszych prac nad ożywieniem życia gospodarczego kraju.

Jeśli chodzi o zrównoważenie budżetu, Rząd miał tylko trzy drogi wyjścia 1) pokrywanie deficytów środkami inflacyjnymi, 2) przesunięcie terminu wypłacania uposażeń, 3) wręcz obniżka uposażeń w formie podatku nadzwyczajnego.

Rząd wybrał drugą ostatnią w obiektem przedstawienia, że jakkolwiek będzie ona dla świata pracowniczego ciężka, ale ograniczona w czasie, a z poróż wszystkich możliwości, najbardziej wskazaną zarówno z punktu widzenia interesów państwa, jak i interesów świata pracy.

Pan Minister zapewnił delegację, że dołoży wszelkich starań, by najniższe uposażonych — najmniej obciąża, oraz będzie dążył, by przez rów-

nowanie obniżki komornego, zrównienia od niektórych obłąk mniejszych oraz obniżek cen niektórych artykułów przemysłowych, przynajmniej częściowo zrównoważyć budżety pracownicze.

W dalszym ciągu P. Minister oświadczył, że ma głęboką wiarę, iż obecna ofiara świata pracy przyniesie pozytywne rezultaty, a wyniki to będą już widoczne w ciągu niedługiego czasu. Za mniej więcej pół roku na ponownej wspólnej konferencji będzie można rozpatrzyć całokształt wytworzonej sytuacji i skorygować — w miarę możliwości — położenie świata pracy.

Na zapytanie delegacji, czy pogłoski o reformie ustawy emerytalnej odpowiadają prawdzie, P. Minister oświadczył, że istotnie akcja oszczędnościowa Rządu obejmuje i tę dziedzinę. Ostatecznie decyzje jednak nie zapadły, lecz zamierzenia dla, między innymi, w kierunku ustalenia górnej maksymalnej granicy uposażeń emerytalnych oraz w kierunku rewizji policzalności lat służby zbiorczej do emerytury. W żadnym wypadku nikt z obecnych emerytów nie będzie pozbawiony zaopatrzenia. Podniesienie minimum uprawniającego do nabycia praw emerytalnych z 15 na 20 lat nie jest bezpodstawną uwagą. W tym celu do zagadnienia rewizji ubezpieczeń społecznych pan Minister Kwiatkowski zakomunikował, że sprawa ta jest w stadium rozważań przez Rząd, a projekty będą jeszcze przedmiotem dyskusji.

Ponadto P. Minister oświadczył delegacji, że Rząd postanowił zmobilizować pewne sumy na odzłuszenie pracowników państwowych. Kredyt ten będzie bezprocentowy.

Należy podkreślić, że zarówno na zakończenie rozmów u p. Premiera jak i u p. Ministra Skarbu delegacja oświadczyła się w sposób zdecydowany przeciwko nakładaniu na świat pracy nowych obciążeń podatkowych oraz przeciwko jakimkolwiek reformom ustawodawstwa pracowniczego, jako drogą nie prowadzącą do opanowania deficytu budżetowego.

Uchwały Reprezentacji Zawodowej Pracowników Państwowych.

Na plenarnym posiedzeniu Reprezentacji Zawodowej Pracowników Państw. w dniu 4-go listopada r. b. po wysłuchaniu sprawozdania kierownika Reprezentacji z przeprowadzonych konferencji z członkami Rządu, powzięto jednomyślnie następującą uchwałę:

Przedstawiciele organizacji pracowniczych, — zgromadzeni w Reprezentacji Zawodowej Pracowników Państwowych, zapowiadają się z przetrębieniem audiencji u p. Premiera i u p. Ministra Skarbu oraz z sytuacją finansową Państwa — oświadczając:

1) cyfrowe zmniejszenie deficytu budżetowego wyłącznie niemal powtarzającym się od 5 lat, ograniczaniem uposażeń pracowników czynnych i emerytowanych jest tem bardziej krzywdzące,

3) ostateczne sporyzryzowanie ogółu pracowników, jak pociąg doświadczenie statystik lat pięciu, nietylko nie przynosi korzyści Skarbowi Państwa, lecz przeciwnie — pogłębia kryzys finansowy i najcięższe ofiary pracowników państwowych nie przyniosły poprawy, natomiast wprowadziły dla nich sytuację rozpaczliwą, wykluczającą wszelką myśl o dalszej obniżce i tak najniższych w Europie uposażeń.

Reprezentacja Zawodowa Pracowników Państwowych, nie mogąc brać na siebie odpowiedzialności za dalsze następstwa ogłoszonych zamiarów Rządu, postanowiła zwołać Kongres, polecając zorganizowanie go przedziwnie Reprezentacji.

Ponadto zebrani jednomyślnie uchwaliли wpłacić do Reprezentacji po 100 zł. od organizacji centralnych i po 30 zł. od pozostałych na koszty zorganizowania Kongresu. Kwoty te prosimy możliwie szybko wpłacić na ręce skarbnika Reprezentacji koi. Wacława Sikorskiego, ul. Miodowa 11, m. 5, tel. 213-13 — godzinny wieczorem lub w godzinach biurowych telefon 11-92-40.

Podjętym także jako ostateczny termin zwołania Kongresu ustalony został dzień 24 listopada r. b. Nie wyklucza to, że Kongres ten będzie zwolany wcześniej.

W związku z powyższem prosimy o poczynienie przygotowań do zwołania swoich delegatów, którzy wezmą udział w Kongresie.

Porządek obrad Kongresu oraz termin, miejsce obrad i ilość delegatów dla poszczególnych organizacji, podamy w następnym komunikacie.

Za Kierownictwo Reprezentacji

DOMANSKI, Sekretarz.

Nowelizacja ustawy o ochronie lokatorów.

W dążeniu do złagodzenia zmilki dochodów, jaka nastąpi wskutek wprowadzenia specjalnego podatku od wynagrodzeń pracowników publicznych, jak również wskutek zamierzonego podwyższenia skali podatku dochodowego, opłacanego przez inne warstwy obywateli, projektowany dekret o zmianie ustawy o ochronie lokatorów obawia za podstawowe komorne mieszkanie i lokali podlegających ustawie o ochronie lokatorów.

Obniżka ta wynosić będzie 15 proc. dla mieszkań złożonych z 1-go lub 2-ech pokoi (z kuchnią) i 10 proc. dla mieszkań większych oraz lokali mieszkalnych firm przemysłowych i handlowych, a mianowicie tych, które zaliczone zostały w roku bieżącym do 7-jej i 8-jej kategorii przemysłowej lub 3-jej i 4-jej kategorii handlowej. Komorne za lokale w całości lub w części podlegające ulgwie obniżeniu w tym samym stosunku co komorne opłacane przez lokatorów.

Zminki te wprowadza się na okres od 1-go grudnia 1935 roku, do dnia 30 listopada 1937 r., harmonizując w ten sposób czas ich zastosowania z okresem, na który wprowadzone zostaną nowe obciążenia podatkowe na rzecz zrównoważenia budżetu państwowego.

Jednocześnie z pod ustawą o ochronie lokatorów zostają wyjęte mieszkania, złożone z 6 pokoi i więcej, lokale przemysłowe i handlowe z wyjątkiem drobnych, wymienionych wyżej kategorii oraz mieszkania wiejskie, które powstały z przebudowy mieszkań wiejskich.

Ochrona lokatorów wygasła będzie również w stosunku do mieszkań, które po dniu 31 grudnia 1937 roku, a więc za 2 lata będą, zmieniały lokatorów.

Skala podatku od wynagrodzeń.

Specjalnemu podatkowi od wynagrodzenia podlegają będą

wszyscy pracownicy, których wynagrodzenia wypłacane są przez skarby państwa i skarby państwa, państwowe monopole, banki, przedsiębiorstwa, fundacje, instytucje i zakłady, związki samorządu terytorialnego i związki międzykomunalne, oraz przedsiębiorstwa, banki i zakłady tych związków, związki samorządu gospodarczego i zawodowego oraz przedsiębiorstwa, instytucje i zakłady tych związków. Opłacany on będzie przez pracowników państwo-publicznych zakładów ubezpieczeń społecznych i ubezpieczeń od ognia.

Specjalny podatek od wynagrodzeń pobierany będzie drogą potrącenia przy wypłacie poborów według następującej

skali progresywnej:	stopa podatku:
wynagrodzenia do zł. 100	
do zł. 101—150	7%
„ „ 151—200	9%
„ „ 201—250	10%
„ „ 251—500	11%
„ „ 501—1000	15%
„ „ 1001—2000	17%
powyżej 2000	25%

Wynagrodzenia do 100 złotych nie będą podlega-

Adlaczego zapominamy o podatku od zbytku?

Otrzymujemy następujące uwagi:

Program naprawy skarbów państwa naszego wymaga ponownie ofiary, której główny ciężar tak jak to było w latach poprzednich — musi spaść na świat pracy, którego pewną część tworzą pracownicy publiczni. Co więcej, chociaż urzędnicy (państwowi i samorządowi) stanowią tylko w najlepszym razie 10% ogółu pracującego, a 0,3% ogółu obywateli, to jednak ta „rodzina urzędnicza” ma w ciągu roku dasz skarbów państwa, a więc całej obywateli reszcie narodu, tę deskę ratunku w formie 160 milionów zł. (wedle oświadczenia p. ministra skarbu w Sejmie). Natomiast ta reszta społeczeństwa, w tym wszyscy razem faktycznie posiadacze dobra „fundowanego” na tensam cel „naprawy rzeczy pospolitej” złożą tylko 60 milionów zł.

W tem jest coś najniebezpieczniej. Oczywiście dla urzędników bardzo dotkliwy ale będa, jak mówi poeta — bardzo smutny i sam pełen winy” — nie mogę twierdzić, że ten stan gospodarki publicznej u nas nie jest konsekwencją zaniedbań z lat ubiegłych. Zawsze znalazł się gdzieś tam „u szczytów” ktoś, kto był winowatkiem, czy autorem projektu „rozbudowy” tego czy innego działu, tych lub innych wydatków, ciężarów, imprez, poglądów, chociaż nikt inny jak właśnie on miał możliwość dokładnie wiedzieć, że

POMYSŁOWI BRAK ZDROWEJ PODSTAWY, a przy świętych pozorach przyniesie musi tylko szkody. Kto z nas usłowski skutecznie powstrzymać rozmach, kto miał odważyć przestrzec przed zbytkiem, w sposób uczynny, ale męski w odpowiednim miejscu stwierdził: Nie śląc nas w ten wydatek, rzecz należy odłożyć do lepszej przyszłości. Kto nakręcał np. film pocztowy kosztów kilkuset tysięcy złotych, albo budował pałac urzędów i zbytkowe urządzenia? Kto wytworzył nastrojów współzawodnictwa w projektach, pomy-

ślach i wydatkach bez wskazywania, czy są konieczne i racjonalne?

Nie jesteśmy bez winy, a w każdym razie pewnym jest, i to sobie dzisiaj musimy po meksu powiedzieć, że ani chłop polski, ani mieszczanin, ani robotnik udziału w odpowiedzialności za nas nie przyjmą.

Jeżeli to mówię, to nie dlatego, aby komu przykrość sprawić, lecz dlatego, że tak jest, że tak nas sądzi „lud” i że z tego musimy w końcu wyciągnąć naukę. Dlaczego wielu z nas odeszło przedwcześnie od warsztatu pracy, kto to sprawił i kto pochwalał? Kto ten system utrwalał i mimo widocznych skutków, zwłaszcza po 1930 r. uznawał za najlepszy?

Tym prawdom musimy spojrzeć w oczy, na te pytania musimy znaleźć nieszczęśliwie odpowiedź. W interesie własnym i dla dobra całosci.

Z tem pytaniem narzuca się jednak zadanie pytanie takie: **Jeżeli równoważna budżetu państwowego wymaga doradzić ofiary w kwocie 260 milionów zł, a nowe nadwyżce dwa podatki** (dobrodziejstwo w uruchomiu już w jednym roku, to dlaczego

DEKRETY OBOWIĄZYWAĆ MAJĄ DWA LATA do 1-go grudnia 1937 r., skoro równoważna uzyskana będzie już 1-go grudnia 1936 roku?

Nie wypadamy w nastroje popłochu. Jest ciężko, ale znowu nie tak źle, aby nie można było przeprowadzić stopniowej poprawy bez ryzykowania. Poprawy trwałej, chociaż mniej efektownej. Wogóle skończyć z szukaniem efektów.

Mam jeszcze pytanie drugie: **Dlaczego nie uznano u nas za stosowne opodatkować zbytku?** Wszak on istnieje w przeróżnej drażniącej formie, a jeżeli nawet całkiem zniknie, to państwo i naród szkody nie poniosą!

FRYDERYK DĄBROWSKI,
emeryt.

Prawa emerytów.

Jesteśmy świadkami przyspieszonego tempa życia i dziwnych na tem tle zdarzeń. Oto, co wzorzą jeszcze uchodziło za dobre, konieczne, niezbędne, dziś odrzuca się z potępieniem lub lekceważeniem. Odechodzą ludzie, a z nimi ulegają zmianom, ewolucjom i „rewizjom” pojęcia, teorie i nastawienia. Trudno się polapać czasem w tym kręjącym się wokół nas karuzeli. Jedno tylko się nie zmienia od lat bodaj kilkunastu, choć to właśnie jest ze wszystkich najgorsze, zupełny brak poszanowania dla trwałości i stabilności prawa. Prawo, które powinno mieć kamień, granitową stałość, bo ono jest „fundamentem regnorum”, na którym spoczywa cały ustroj i układ życia, wciąż jeszcze, mimo rzekomego stabilizowania się i doskonalenia pojęć i światopoglądów, jest czemś chwiejnym, jest jakby wystawą sklepową, którą każdy kupiec może sobie zmieniać co poniedziałek, a czem jakby minister skarbu może sobie dysponować dowolnie, urabiając to pojęcie i zmieniając je według swych przejściowej koniunktury.

Dzięki tej właśnie zmienności pojęć o granitowej pewności prawa, niekoniecznie prawa pisanego, ale jego abstrakcyjnych zasad, tych, których duchem był owiany najdoskonalszy, jaki w ogóle istniał w dziejach ludzkości, system prawa — z tymże, wzór i podstawa dla całej cywilizacji świata, wytworzyła się w Polsce sugestja wprost paradoksalna — nagradzania winnych, karania ułownych. Przekładając to zestawienie na język wyrażniejszy, powiemy: w związku z reformami gospodarczo — politycznymi na nastąpił szeroka amnestia dla przestępców, a jednocześnie zrewidowanie emerytur w kierunku policozalności lat służby zaboreczki. Czyli, że więziom i przestępcom na bóg lepsze, będzie się im przebaczało winy, darowano wielką część kary dotychczas niedcierpanej, natomiast starszym emerytom, którzy już przed wielką laty nabyl w najlepszej wierze i najzdolniej z porządkiem pracę pewną sferę prawa, ma się „rewidować” te prawa tak, jak się rewiduje kufry na granicy. Nuf przypadkiem ukryto w nich jakieś zakazane przedmioty dla ich przemienialności.

Jest tylko ta różnica między rewidowaniem kufrow, a emerytur, że straż celnej występuje, a jeden jedyny akt rewizji. Po jej przejściu właściciel może już jechać dalej spokojnie. Ale emerytom zrewidowano już te kufry, po kilka razy, jednak okazuje się, że i to jeszcze mało!

Ala wróćmy jeszcze do zestawienia z amnestią.

Istnieje w prawie karnem pojęcie urobione przez lat tysiące, że przez upływ czasu popełnione winy zmniejszają swą ostrość, nawet uciąg ją zupełnie. Jest to pojęcie t. zw. przedawnienia. Po upływie pewnego, oznaczonego w kodeksie okresu czasu, przestępca, nie pociągający do odpowiedzialności, staje się bezkarnym. Podobnie także i akty amnestii lub łaski stosuje się wobec tych, którzy karę cierpią od dłuższego czasu.

Ale z emerytami jest życie odwrotnie. Im więcej czasu upływa od chwili, gdy weszli w nabycie swych praw, ciężko zapracowanych, tem silniej występuje niebezpieczeństwo odebrania lub pomniejszenia tych praw. Władze wymierzające sprawiedliwość wobec przestępców, kryminalnych, wyroków społeczeństwa, łagodzi z biegiem czasu swe surowe oblicze. Ale wobec emerytów, choćby byli oni najszlachetniejszymi obywatelami Ojczyzny, ściągają swe oblicze w jeszcze bardziej surowe zmarszczki i wymierza karę!

Za co? Za to chyba, że życie ich wypadło na ostatnie lata niebezpiecznego okresu zaborów, że przetrzyl wojnę i przewrót i odrodzenie Ojczyzny i że całą duszą oddali się służbie dla Niej!

Za to chyba, że rządy w ostatnich latach nieopatrznie mnożyły zastępy młodych emerytów, doprowadzając ich ilość do półtora st. tysiąca. że przyznawali emerytury za „piacę zawodową” ludziom, których policyjne zawody nie miały na a nie wspólnie do służby państwowej, że obniżając granicę wieku służbowego produkując roczną kilkanaście tysięcy emerytów wojkowych, którzy ciężą ciężko na skarbie, ale i na rynku pracy!

A chyba zgodzimy się na to, że wszelkie uszczuplanie emerytur, zwłaszcza ludziom starszym, którzy nie mają żadnej możliwości i nadziei zarobkowania, jest karą bodaj surowszą od kar więziennych, bo pozostawiając tych ludzi własnym losowi, w położeniu bez wyjścia, bez żadnych względów i litosci. Więziom nie traczą się o mieszkaniu, chlebie, ubraniu. Ale emeryt musi poradzić sobie sam.

Wiegdy już z ust pana ministra skarbu padła zapowiedź rewizji emerytur, wśród grona tych wszystkich, których rewizja ta może dotknąć, zaplanowała goiż wprost niesłychana.

Jestto głośno goryczy i żarem rozpaczy, bo niedość, że na rowach z innymi mają emeryci poniesć ciężary sanacji skarbu, najja ich spotkać jeszcze inne, dalsze i głębsze i przeciwnie prawu ciosy!

Działalność ubezpieczeń społecznych w cyfrach.

I. ŚWIADCZENIA UBEZPIECZENIOWE PRACOWNIKÓW UMYŚLOWYCH.

Na terenie całego państwa wypłacono pracownikom umysłowym w lipcu br. tytułu świadczeń emerytalnych (renty inwalidzkie, starcze, wdowie i sierocze) zł. 2.987.633 (od 1 stycznia do 30 czerwca br. łącznie — 18.336.780 zł.). Ilość rencistów w lipcu br. wynosiła 19.558.

Z tytułu świadczeń na wypadek braku pracy wypłacono pracownikom umysłowym w lipcu br. zł. 928.298 (od 1 stycznia do 30 czerwca br. łącznie 6.435.458).

Liczba bezrobotnych pracowników umysłowych, którym wypłacono zasiłki w lipcu br. wynosiła 9.093, przeciętna miesięczna wysokość zasiłku — 82 zł.

II. ŚWIADCZENIA EMERYTALNE ROBOTNIKÓW.

Z tytułu świadczeń emerytalnych robotników wypłacono w ciągu siedmiu miesięcy br. ogółem zł. 8.309.812 (w lipcu br. 1.252.037 zł.).

Ilość wypłaconych rent inwalidzkich w lipcu br. wynosiła 21.853, wdowich 7.970, sieroczych 5.531 i starczych — 3.011. Ponadto w tymże miesiącu wypłacono 24.151 zapożnien inwalidzkie (po 12 miesiącach).

III. ŚWIADCZENIA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO OD WYPADKÓW W ZATRUDNIENIU.

W ciągu siedmiu miesięcy br. z tytułu świadczeń ubezpieczenia społecznego od wypadków w zatrudnieniu wypłacono ogółem zł. 23.442.748 renty wypadkowe, renty wdów, sierot i dalszej rodziny, oraz odprawy i zapomogi pośmiertne.

W ciągu tych samych miesięcy przyszano 9.999 nowych rent. W lipcu br. wypłacono z tytułu tego ubezpieczenia ogółem zł. 3.263.342.

IV. DZIAŁALNOŚĆ LECZNICTWA W UBEZPIECZALNIACH SPOŁECZNYCH.

W ciągu lipca br. działalność lecznicza Ubezpieczalni Społecznych na terenie całego państwa wyraża się w cyfrach następujących:

- 1) **Porady lekarskie:** ogółem 1.063.927. Lekarskie domowy udzielił 699.807 porad w gabinetach i laboratorjach, oraz 74.136 w domu chorego. Lekarskie specjaliste — 283.001 porad w gabinetach i laboratorjach, oraz 6.657 w domu chorego.
- 2) **Lekarska i środki opatrunkowe:** ogółem wydano w tym okresie 1.318.330 lekarstw i środków opatrunkowych.
- 3) **Zabiegi dokonane przez personel pomocniczy (opatrunki, zastrzyki, banki, masaż itd.):** ogółem 175.277 (w gabinetach i ambulatoriach 159.482, w domu chorego 15.795).
- 4) **Leczenie fizjologiczne w zakładach własnych nasświetlaniem lampą słoneczną, diatermją, kąpielami leczniczymi itd.)** — 84.078.
- 5) **Prześwietlenia, nasświetlenia, zdjęcia roentgenologiczne** — 24.575.
- 6) **Analizy w zakładach chemiczno-bakterjologicznych** — 43.443.
- 7) **Leczenie stomatologiczne:** plomb 9.640, łeczenie ropotoku 6.347, znieczulenie 40.796, usunięcie zębów 43.372, protez 120, innych 4.941.
- 8) **Liczba chorych w szpitalach, sanatoriach i zakładach położniczych:** ogółem 11.871.

—:000:—

W razie śmierci ubezpieczonego lub członków jego rodziny

W liczących wypadkach stwierdzono, że pracownicy ubezpieczeni lub członkowie ich rodzin nie orientują się jeszcze w przepisach ustawowych, dotyczących zasiłków pogrzebowego i zapomogi pośmiertnej.

I. ZASIŁEK POGRZEBOWY I ZAPOMOGA POŚMIERTNA PO ŚMIERCI UBEZPIECZONEGO ROBOTNIKA.

Zasiłek pogrzebowy po zmarłych robotnikach równa się trzy tygodniom zarobku ubezpieczonego, w razie zaś śmierci członka jego rodziny połowie tego zarobku. Zasiłek ten wypłacają przy ubezpieczeniu na wypadek choroby.

Jednorazowa zapomoga pośmiertna po zmarłych robotnikach wypłacana jest z emerytalnego ubezpieczenia robotników — rodzinie po zmarłym ubezpieczonym w wysokości jednomiesięcznego zarobku, na podstawie którego zmarły był ostatnio ubezpieczony, nie może być jednak mniejsza niż 75 zł. Zapomoga ta przysługująca małżonkowi z gdy nimu małżonka dziećmi, w braku dzieci dalszej rodzinie.

Okres wyekwiwania dla przyznania zapomogi

pośmiertnej nie jest potrzebny. Zapomaga ta przysługę, jeśli zmarły przeżył w ubezpieczeniu emerytalnym chociażby jeden dzień składowy.

Zaznaczyć należy, że za ubezpieczonego po którym należy się zapomoga pośmiertna uważa się nie tylko tego, który zmarł w czasie trwania ubezpieczenia, lecz również robotnika, który zmarł po ustaniu ubezpieczenia, jeżeli w czasie od ustania ubezpieczenia do chwili śmierci: 1) pozostał bez zatrudnienia spowodowanego niemożnością znalezienia odpowiedniego zajęcia, udowodnionej zaświadczeniami Urzędu Pośrednictwa Pracy; 2) korzystał z zasiłków Ubezpieczalni Społecznej; 3) pobierał rentę wypadkową w wysokości nie mniejszej, niż 40 proc. renty pełnej, lub 4) odbywał obowiązkową służbę wojskową.

W razie śmierci robotnika spowodowanego wypadkiem zapomoga pośmiertna wypłacana jest nie z ubezpieczenia emerytalnego robotników, lecz z ubezpieczenia do wypadków.

II. ZASILEK POGRZEBOWY I ZAPOMOGA POŚMIERTNA PO ZMARŁYM PRACOWNIKU UMYSŁOWYM.

Zasilek pogrzebowy po zmarłym pracowniku umysłowym wypłacany jest z ubezpieczenia na wypadek choroby i równa się w razie śmierci ubezpieczonego jego ostatnio pobieranemu 3-tygodniowemu zarobkowi, w razie zaś śmierci członka jego rodziny połowie 3-tygodniowego zarobku.

Ponadto osobom, którym nie przysługują prawa emerytalne po zmarłym pracowniku umysłowym wypłaca się z ubezpieczenia emerytalnego pracowników umysłowych poniesione przez te osoby koszty pogrzebu jednak w wysokości nie większej niż 1-miesięczna płaca zmarłego, która stanowiła podstawę wymiaru świadczeń.

Zapomoga pośmiertna po ubezpieczonym pracowniku umysłowym w wysokości miesięcznej 3-tygodniowego zarobku przysługuje rodzinie, w razie jego śmierci wskutek wypadku przy pracy. Zapomoga ta wypłacana jest z ubezpieczenia do wypadków przy pracy.

Rozszerzenia o zasiłek pogrzebowy i o zapomogę pośmiertną należy zgłaszać w miejscowej Izbie emerytalnej.

Nowy kwiatek z niwy emerytalnej.

W „Jedności” z 1-go października 1935 roku Nr. 18 podaliśmy Panu Ministrowi Skarbu fakt, jak to pewien emeryt od dziesięciu miesięcy kochał bezskutecznie do różnych referentów o wymiar należnej mu emerytury.

Dziś przesyłamy Panu Ministrowi Skarbu, podobnie pachnący kwiatek z niwy emerytalnej do wiadomości.

Widząc znówu wdowa z dziećmi, nie mogę się doczekać wymiaru pensji wdowej i dodatku dla dzieci i nie mając już nic do sprzedania, aby się nie i dzieci bronić od śmierci głodowej, zwróciłem do dzienników z prośbą o ratunek, zwiastując, że publiczne ogłoszenie tego anomального stanu rzeczy skłoni narażenie dotyczące władze do ułatwienia tej sprawy.

Wdowa ta, Anna Matjasowa, żali się, że w październiku b. r. minęło już osiem miesięcy od śmierci jej męża, stalego nauczyciela szkoły powszechnej w Działoszycach, w powiecie olkuskim, a mimo to dotąd nie wymierzono jej ani pensji wdowej, ani dodatku sierocego dla jej czworga dzieci. Kuratorium okręgu szkolnego zawiadomiło ją, iż sprawa ta skierowana do Izby Skarbowej w Warszawie. Do tej Izby zwracała się też już dwukrotnie listami poleconymi, lecz bezskutecznie, bo jej nawet nie odpowiadano. Pisze dalej, że dotychczas żyła z dziećmi ze sprzedaży mebli i rzeczy, pozostających po jej mężu, lecz obecnie niema już nic do sprzedania, wobec czego wypadnie jej chyba zginać śmiercią głodową wraz z dziećmi.

Jak podym na początku wypadek emeryta, tak i powyższy wypadek biednej i bezradnej wdowy dosadnie ilustrują ościatość władz, powołanych do załatwiania takich spraw. Jest to niestety, a nie wprost karygodne lekceważenie wady emerytalnej z dnia 11. grudnia 1933 Dz. U. R. P. Nr 6/34 i rozporządzenia Ministra Skarbu z 23-go marca 1931 r. Dz. U. R. P. Nr 42, które wyraźnie postanawiają, że zaopatrzenie emerytalne, a więc zaopatrzenie emeryta, pensja wdowa i sieroca winny być przyznane i wymierzone w ciągu 30 dni od dnia przeniesienia w stan spoczynku, względ-

Czy nie należałoby skończyć ze zbędnymi wycieczkami dygnitarzy zagranicę?

Odbylał się niedawno w Warszawie posiedzenie t. zw. Rady Związku Izb i Organizacji rolniczych. Związek ten postanowił m. i. wysłać do Paryża specjalną delegację polskiego rolnictwa dla rokowań z Francją. Warto posłuchać co o tem mówią nam w sferach rolniczych. Uwagi te bowiem są wielce znaczące dla obecnych stosunków. W skróceniu podajemy tu opinie zamieszczone przez Polską Agencję agrarną, która słusznie nie pituje zakazem u nas niestety zwyczaj odbywania w każdej sprawie odrazu kosztownych podróży zagranicę, połączonych z wysokimi dietami i kosztami:

„W chwili, gdy nowy rząd, otwierając charakterystyczne położenie państwa, rzucił twarde calemu bez wyjątku społeczeństwu nakaz ścisłości, pasy, choćby kosztem codziennych konieczności, nie może przynieść efektywnych korzyści. Nie, nie, nie, to jest wszystko, co polskimi dochodami do społeczeństwa o pewnych pociąganiach, budzi duży niepokój, a nawet rozgorzniczenie.

Mnożą się w ostatnich czasach oficjalne wyjazdy zagranicę. Uważamy, że w dobie dzisiejszej niema potrzeby liczenia się z kurtuazją, lecz trzeba siedzieć w domu.

Wyjazd różnych delegacji zagranicę — to (wielkie) trawienie tak potrzebnego Polsce grosza. Tem więcej, skoro w niektórych zainspirowanych artykułach w prasie pisze się, jak np. o ostatniej wycieczce, że „może przynieść efektywne korzyści”. W zakresie ówczesnych wymiarów towarowej między „krajami”. A zatem mieszanie się jeszcze jednej instytucji w sprawy, które winien załatwiać kto inny, bardziej w tym względzie kompetentny. W ten sposób tworzy się tylko wielostronność kompetencji oraz wcale niepożądanych do tego!

urzędów, komisji, instytucji, funduszy itp., co stanowi również jedną z przyczyn naszego fatalnego położenia gospodarczego. I cóż nam daje ten wysłanie?

Kaszkę, winogronka, serki, koniaczek, winka, katalonki —

Wzajemnie za drób, jajka, fasole. Wzięty w tych ciekłych czasach uważamy zatem za zupełnie zbędną, a co naprawie stosunków handlowych z Francją winny dale powołane do tego placówki polskie we Francji i w Polsce, tylko nie po to, aby plynęła do Polski kasa i koniak.

Będziemy składali wizyty, gdy nas nie będzie na to.

Wyjazd 7 panów do Francji, to koszt niemały! Kto pojechał? Wyjechali imieniem Zw. Izb i Org. Roln. pp.: Fudałowski, Kleszczyński i Gosiński, dalej prezes Przędzelski Wiktor, prezes Morawski, inżynier Jan Roliczka, poznajski, prezes Polowski imieniem malopolskiego, prezes związku właścicieli lasów Babinski, imieniem Ministerstwa Rolnictwa p. Krzyżewski.

Skład jednostronny. W Polsce, prócz właścicieli wiejskiej własności i lasów, istnieją też, zdaje się, drobni rolnicy. Przedstawicieli tych nie widać w składzie tej delegacji.

Nie jest żadną tajemnicą, że długi szereg panów popieszczenie przenosiło się z Ministerstwa do Związku, bo tam pensje dyrektorskie wynoszą około 2.500 zł. miesięcznie, a wicedyrektorskie około 1.000 zł. A przymtem jeszcze takie przyjemności, jak wizyty do Paryża. Istnieje nadto możliwość lokowania swoich protegowanych i to przy kuklu pensjach.

Trzeba, by władze rzeczywiście zbadały te stosunki.

Przeciw łączeniu wysokich poborów.

W związku z nowymi ciętarami, jakie spadają na szerokie rzesze pracowników na rzecz zrównoważenia budżetu, w kołach pracowniczych coraz silniej zaczęto zwracać uwagę na konieczność likwidowania systemu kumulowania grubo płatnych posad. Podnoszono więc, że cały szereg wyższych urzędników państwowych zajmuje po kilka obrotów płatnych stanowisk, sprawując różne czynności nadzorcze w przedsiębiorstwach i instytucjach państwowych, zapowiadano również ogłoszenie szczegółowych spisów z wymienniem poszczególnych osób i pobieranych przez nie rozmaitych pensji.

Przywrócić tu głosom wileńskie „Słowo”, oświadczać z powodu uchwalonych świeżo de-

kretoń, że winny one być ukażane się „w towarzystwie zakupu pobierania poborów podwójnych i zajmowania posad podwójnych”.

Ruch przeciwko kumulowaniu wysokich pensji zatacza coraz szerze kręgi, czego dowodem jest doniesienie „Gazety Polskiej”, że wedle podanych przez nią informacji, wiceminister Skarbu pik. Koc. rzekł się całkowicie pobierania poborów przywiązanych do placowanego przeniesienia stanowiska z imienia Ministerstwa Skarbu w Banku Polskim.

Pobory te, jak wynika z dyskusji, prowadzonej w swoim czasie w Sejmie, z okazji uchwalenia ustawy o komisarzu Min. Skarbu w Banku Polskim, wynosiły 6.000 zł. miesięcznie.

W sprawie skarg do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Naczelna Rada Adwokacka zwróciła się do pierwszego prezesa Najwyższego Trybunału Administracyjnego z prośbą aby odpowiedzi zainteresowanych władz na skargi, wniesione do NTA, udzielane był skarciem bezpośrednio po wniesieniu ich do N. T. A.

Przypisaliśmy tej procedurę umożliwilioby skarciem ewentualne zrzeczenie rozprawy po zapoznaniu się ze stanowiskiem władz powołanej i zmniejszoby liczbę rozpraw w Najwyższym Trybunale Administracyjnym.

nie śmierci funkcjonariusza państwowego, a w razie niemożności wymierzenia zaopatrzenia w tym terminie, powinno się przyznać uprawnionej osobie odpowiednią zaliczkę na czas aż do wymiaru. Ponieważ dość często dochodzi do nas żale na katastrofalne wprost położenie pracowników publicznych i ich rodzin, spowodowane brakiem wymiaru zaopatrzenia emerytalnego we właściwym czasie, przeto apelujemy ponownie do Ministra Skarbu, aby zechciał podjąć kroki, które by zapobiegły postępowaniu w sprawie emerytalnej. Panie Ministrze! Nie daj zginać z głodu i tak już inną biedą nekany pracowników państwowych i ich rodzinom i rzeć zarządzić, by zaopatrzenie emerytalne wymierzano bezwarunkowo w przepisanim w artykule 27 ustawy emerytalnej trzydziestodniowym terminie.

J. G.

Można rozłożyć na 10 rat miesięcznych resztę należności za Pożyczkę Inwestycyjną.

Ukazano się obwieszczenie p. Ministra Skarbu z dnia 9. listopada b. r., które pozwala pozostałe do uiszczenia raty z tytułu subskrypcji 3-procentowej pożyczki inwestycyjnej, których termin płatności zapadają w grudniu 1935 r., w styczniu i lutym 1936 r. rozłożyć na 10 rat miesięcznych z terminem płatności do dnia 5 każdego miesiąca, począwszy od dnia 1 grudnia 1935 r. do dnia 5 września 1936 r.

Wobec rozłożenia reszty należności na 10 rat, subskrybenci, korzystający z tej ulgi, tracą prawo do kuponu trzeciego, płatnego w dniu 1 maja 1936 r. natomiast otrzymując kupon czwarty (wzręczniowy), zaś obciążenie zostają im wydane do dnia 20 listopada 1936 r. z ulg powyższych mogą korzystać wyłącznie ci subskrybenci, którzy wpłacili dotychczas 7 dotychczasowych rat.

Na zadanie poszczególnych subskrybentów może być reszta należności potrącana w dotychczasowych terminach z prawem do kuponu trzeciego.

—000—

Geny ogłoszeń

I. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
II. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
III. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
IV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
V. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
VI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
VII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
VIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
IX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
X. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XXXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XL. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XLI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XLII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XLIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XLIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XLV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XLVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XLVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XLVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
XLIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
L. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LVIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXV. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVI. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXVIII. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
LXIX. strona 111 Janowa 1. Jan. 21. — 111
L